

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง ศาลอาญา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท” มีรากฐานมาจากกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า “ถ้าผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แลให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง” สำหรับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มีรากฐานมาจากกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๓๒๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย แลมันบังอาจทำแก่ทรัพย์ของผู้อื่น ให้ทรัพย์ของเขาเป็นอันตรายหรือชำรุดไป ท่านว่ามันมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษานุโทษเป็นสามสถาน คือ สถานหนึ่งให้จำคุกไม่เกินกว่าสองปี สถานหนึ่งให้ปรับไม่เกินกว่าพันบาท สถานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน” ความแตกต่างระหว่างความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ดังกล่าว อำมาตย์โท พระอินทปรีชา

ได้อธิบายในคำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค ๒ ตอน ๑ ว่า “การวางเพลิงเผาทรัพย์ผิดกับการทำให้เสียหายตามธรรมดา เพราะเหตุว่า การวางเพลิงย่อมมีลักษณะน่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายบุคคล หรือทรัพย์สมบัติของสาธารณชน อาจกระทำให้ง่เกิดผลอันตรายเสียหายใหญ่หลวงเป็นการเดือดร้อนแก่บ้านเมือง ไม่ใช่เสียหายแต่แก่ผู้เป็นเจ้าของเท่านั้น”

ดังนั้น การวางเพลิงเผาทรัพย์จึงมีลักษณะที่เป็นภัยอันตรายต่อประชาชน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๕ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

๒. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๑๗ ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

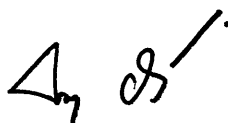
มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พิจารณาแล้วเห็นว่า สืบเนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ มีรากฐานมาจากประมวลกฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๗ มาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า “ถ้าผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี แลให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง” และคำว่า วางเพลิง (arson) หมายถึง การเผาทรัพย์สินของบุคคลอื่นเพื่อทำลายทรัพย์สิน อาคาร โดยเจตนาหรือการเผาทรัพย์สินของตนเองเพื่อทุจริตเงินประกัน ดังนั้น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ต้องเป็นการกระทำที่เป็นภัยอันตรายต่อประชาชนและสร้างความเสียหายต่อสาธารณะ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และลักษณะของการกระทำความผิดย่อมมีระดับความร้ายแรงตามความเสียหายที่เกิดขึ้นตามพฤติการณ์แห่งคดี ด้วยเหตุนี้ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ย่อมมีความแตกต่างจากความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ดังปรากฏตามที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ อธิบายว่า “เรื่องวางเพลิงนั้น เปนของสำคัญกว่าประทุษร้ายต่อทรัพย์ธรรมดา ด้วยเหตุว่าอาจจะลุกลามมากมาย ทำให้คนหลายคนฉิบหายพร้อมกัน จึงได้ลงไว้ในหมวดนี้ที่จริงความก็เหมือนกับในหมวดทำให้เสียทรัพย์ ผิดกันแต่ว่าใหญ่แลน้อยเท่านั้น” สำหรับกรณีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ นั้น การใช้เสรีภาพแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่บัญญัติไว้

ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และเมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายกับผลกระทบจากการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแล้ว ระดับโทษและการบัญญัติให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระ

หรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง และไม่ขัดต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ